

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Wy, którzy Pospolitą Rzeczą władacie

Author: Małgorzata Smereczniak

Citation style: Smereczniak Małgorzata. (2018). Wy, którzy Pospolitą Rzeczą władacie. W: R. Cudak, W. Hajduk-Gawron, A. Madeja (red.), "Na wrywki : 100 cytatów z polskiej poezji i dramatu, które powinien znać także cudzoziemiec" (S. 346-347). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

Wy, którzy Pospolitą Rzeczą władacie

O cytacie

Cytat to pierwszy wers *Pieśń XIV (Księgi wtóre)* Jana Kochanowskiego. Utwór został włączony do dramatu *ODPRAWA POSŁÓW GRECKICH* (jako pieśń druga) i wraz z nim opublikowany po raz pierwszy w 1578 roku. *Pieśń XIV* ma charakter zwrotu do adresata, czyli kierowana jest wprost do wszystkich rządzących, by przypomnieć im, jak powinni postępować. Osoby sprawujące władzę (w cytacie czasownik „władacie” oznacza ‘rządzenie, kierowanie’) mają troszczyć się o wszystkich poddanych, niezależnie od ich zamożności i pochodzenia, powinny kierować się sprawiedliwością i okazywać pokorę, ponieważ za swe rządy są odpowiedzialne przed Bogiem.

Utwór reprezentuje poezję zaangażowaną, obywatelską. Ma przy tym charakter uniwersalny, nie odnosi się bezpośrednio ani do konkretnych osób, ani do określonego momentu historycznego. Cytat bywa przywoływany np. w publicystyce i może wyrażać krytyczny stosunek autora tekstu publicystycznego do osób i instancji decydujących o losach kraju (np. politycy, rząd, parlament).

„Pospolita Rzecz” to Rzeczpospolita, czyli republika. Dawniej używano tego słowa w odniesieniu do różnych państw o ustroju republikańskim. Z czasem utrwaliło się określanie Polski mianem Rzeczpospolita; współczesna oficjalna nazwa to Rzeczpospolita Polska (w skrócie: RP).

O autorze i jego twórczości

Zob. **Czego chcesz od nas, Panie, za Twe hojne dary?*

Warto wiedzieć

- *ODPRAWA POSŁÓW GRECKICH* – dramat autorstwa Jana Kochanowskiego, wystawiony i opublikowany w 1578 roku. Kompozycyjnie nawiązuje do tragedii antycznej. Akcja utworu toczy się w przededniu wojny trojańskiej, w momencie, gdy do Troi przybywają posłowie Greków (Ulisses

i Menelaos). Żądają oni, by Parys odesłał Helenę (żonę Menelaosa), którą wcześniej porwał. Mityczne zdarzenia są pretekstem do uniwersalnych rozważań na temat braku moralności, odpowiedzialności za państwo, negatywnych konsekwencji kierowania się przez władców dobrem prywatnym.

Bibliografia

Kochanowski J., 1970: *Pieśni*. Oprac. L. Szczerbicka-Ślęk. Wrocław.

Pelc J., 1965: *Jan Kochanowski w tradycjach literatury polskiej (od XVI do połowy XVIII w.)*.
Warszawa.

Ziomek J., 1995: *Renesans*. Warszawa.

Małgorzata Smereczniak